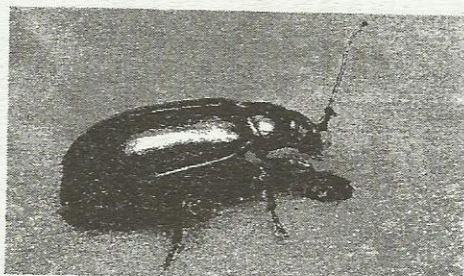

فرورفتگی از پیشانی مشخص در حالت استراحت از فاصله بین پیش ران جلو (*Procoxae*) گذاشته و تا پیش ران ها وسط (*meso coxae*) میرسد. شاخک ها در نیمه عمقی خرطوم به ران متصل می شود. بند *scape* مستقیم و طول آن دو برابر بقیه بند ها بوده بتدریج کوتاه تر و عرض طول آنها کمی بیشتر از عرض ۱۰ شیار (*Striae*) طولی باریک نقطه دار فاصله بین شیار های بالپوش سطح نقطه دار همراه با یک یا دو ردیف موی فلس مانند است. زمانی که میوه هندوانه کوچک و معمولاً به اندازه چار مغزاست مورد حمله این حشره قرار می گیرد. حشرات کامل با جویدن و بریدن کامل دم میوه ارتباط آن را با بته اصلی قطع کرده و سپس در زیر پوست میوه شروع به تخم گذاری می نمایند. با کم شدن رشد و خشکیدن اینگونه میوه ها محیط مساعد برای شیوع بیشتر حشره مساعد میشود.

شکل (۲ - ۳) سر خرطومی تربوز

کنترل همه جانبه سرخرطومی تربوز IPM

رعایت حفظ الصحة نباتی مزرعه تحت کشت تربوز و جمعآوری و دفن بقایای فالیزو سوزاندن آن، همچنان استفاده از ادویه جات کیمیای موثر بوده است. اما از اینکه طی سالیان متمادی بنا بر نوشته ها در منابع علمی کشور همجوار و همسایه ما ایران تا اکنون نتایج مثبت کنترل آن دریافت نگردیده است. اما در سال ۱۳۸۹ در ولایت هرات در یک مزرعه فالیز واقع کم کلاغ دیده شده که راپور آن توسط طبیب ثبت گردیده است و نمونه آفت توسط دهاقین مالک فالیز به کشور ایران منتقل و لی نتیجه که موصلت نموده بود این بوده است که این حشره را بنام گاوک یاد نموده و کدام راه کنترل به جز جمعآوری حشره بالغ آن وجود ندارد اما توسعه های که از طرف بخش فنی حفاظه نباتات طبیب داده شده بود استفاده از ادویه دپترکس و کاربایل بود که در طی مدت ۱۵ روز تمامی آفت در این مزرعه تحت کنترل آمده است و استفاده از این ادویه در هنگام صبح باید صورت گیرد زیرا بعد از نماز صبح شما این آفت را در مزرعه دیده نمیتوانید و صرف در هنگام شب فعالیت دارد، ازینرو باید صبح وقت بعد از نماز صبح اقدام به ادویه پاشی نماید و نیز باید ادویه را طوری پاشید که بالای بته تربوز نریزد و صرف در قسمت زیر بته تربوز جایی که آفت تجمع دارد ادویه پاشی نماید.

شپشک فالیز

Aphis gossypii clov

Class :Insecta

Order :Homoptera

Family :Aphididae

Genus :Aphis

Species :aphis pomi De Geer

این حشره مانند دیگر شپشک ها با مکیدن شیر گیاهی باعث پیچیده شدن برگ ها و عدم رشد سر شاخه و (جست فرعی) در بته خربوزه می گردد. و بر علاوه ترشح عسلک فروان که تولید می نماید. تمام روی بته خربوزه را می پوشاند که باعث رشد بعضی از قارچ ها و سایر وفایت هادر روی آن میشود و باعث از بین رفتن بته خربوزه می گردد. که این شپشک ها ناقل ۷۰ نوع مریضی ویروسی در گیاهان می شود. نا گفته نباید

گذاشت که این حشره در مزارع که تحت کشت بامیه قرار دارد. را نیز مورد حمله قرار میدهد. و باعث از بین رفتن بته بامیه می گردد. همچنان روی بعضی از انواع خیار نیز مشاهده گردیده است. (طیب ۱۳۸۹/۴/۴) در مناطق گرمسیر سایکل زندگی این حشره *Anholocycli* بوده و در مناطق سردسیری بشکل

شکل (۳-۳) شیشک فالیز

Holocycle میباشد. در شرایط عادی طول عمر یک حشره از بدو تولد تا مرگ یک ماه طول می کشد. این حشره می تواند باعث پیچیدن برگ نباتات فالیزی می گردد. (خربوزه، خیار، هندوانه) از نظر بیولوژی شبیه شیشک های انار است. با این تفاوت که زمستان را روی میزبان متعدد از جمله انار بسر می برد. اما برخلاف شیشک سبز انار در این نوع شاخک انتهای پنجه ها و کیوتیک نیز از رنگ عمومی بدن به نظر می رسد.

کنترل همه جانبه شیشک فالیز IPM

از اینکه انسانها در کنترل طبیعی آفات نباتی نقش عمده ندارند ولی با استفاده از تکنالوژی و شیوه های نوین علمی میتوانند موجب تقلیل جمعیت آفات نباتی گردند. برای کنترل شیشک سبز فالیز باید موضوعات مانند جمعآوری دفن و سوزانیدن بقایای نباتی داخل و اطراف فالیز را مد نظر داشته باشیم و نیز تغیر در زمان کشت، یخ آب دادن و قلبه نمودن مزرعه فالیز در زمستان، رعایت قرانطین نباتی داخلی و خارجی محصولات زراعتی عوامل اند که در کنترل آفات نباتی نقش ارزنده دارند. استفاده از ادویه جات ترکیبی ارزان و موجود در محل مانند محلول پاشی مزرعه در اولین بار که این حشره در مزرعه دیده میشود با استفاده از دوغ مشک، و محلول سیر و تنباکو به نسبت های مقدار صد گرام تنباکو، بیست گرام سیر و در ده لیتر آب داغ خوب حل نموده و بعد از مخلوط نمودن برای مدت ۲۴ ساعت بگذارید سپری گردد بعداً آنرا فلتر نموده صبح وقت اقدام به ادویه پاشی نماید. باید متذکر شد که دشمنان طبیعی این آفت در طبیعت موجود است که شیر شیشک *Chrysoperla* و مگس های فامیل *Syrphidae* و خسک های فامیل *Nabidae* و *Anthocridae* و پارازیتور های مانند *Entomophthora* باعث ایجاد بیماری و تقلیل جمعیت این آفت میشود و نیز در مبارزه کیمیاوی استفاده از ادویه جات مانند کاربایل در کنترل آفت موثر است.

مگس خربوزه

(*Myopardalis paradalina* Bigot)

Class :Insecta

Order :Diptera

Family :Tephritidae

Genus ;Bactrocercurbitae

Species :B.curcurbiae

مگس خربوزه که یکی از جمله آفات مهم محصولات خربوزه در کشور عزیز ما افغانستان بشمار می رود اولین بار در سال ۱۳۵۰ توسط داکتر لال و استاد پیر محمد صدیقی از ولایت ننگرهار گزارش داده شد. مگس خربوزه محصولات مانند خربوزه گرمه، دستنبو، خیار، چمبر خیار و خربوزه را مورد حمله قرار می دهد. حشره کامل مگس است که طول حشره نر ۴/۵ و ماده آن ۵/۵ میلی متر طول دارد. رنگ عمومی مگس